

Mnenje Odbora regij o pobudi za preglednost v Evropi

(2007/C 146/07)

ODBOR REGIJ

- pozdravlja pobudo Komisije za spodbujanje preglednosti. Večja preglednost je ključnega pomena, če želijo institucije EU še naprej delovati odgovorno, demokratično, učinkovito in v skladu s potrebami državljanov; v zvezi s tem Odbor opozarja, da je prav tako treba v zakonodajne postopke EU in postopke sprejemanja odločitev vključiti lokalne in regionalne akterje, če želi EU resnično povečati svojo demokratično legitimnost;
- obžaluje, da lokalna in regionalna razsežnost v tej pobudi ni omenjena in poziva Komisijo, da jo bolj vključi;
- poudarja, da je EU institucionalno partnerstvo na več ravneh, pri katerem so regionalne in lokalne oblasti vključene v oblikovanje evropskih politik na nacionalni in evropski ravni;
- meni, da je treba ponovno poudariti potrebno po razlikovanju med posvetovanjem institucij EU z izvoljenimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter njihovimi združenji na eni strani in posvetovanjem z lobističnimi organizacijami, ki zastopajo posebne interese, na drugi strani;
- pozdravlja dejstvo, da je Evropska komisija uvedla stalen in sistematičen dialog z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter njihovimi evropskimi in nacionalnimi združenji na področjih, kjer so te oblasti ali združenja odgovorni za prenos in izvajanje; vendar meni, da je način izvajanja tega dialoga mogoče še izboljšati;
- pozdravlja večjo preglednost, ki bi jo prinesla registracija lobističnih organizacij;
- vendar ne verjame, da lahko sporazum, ki temelji na prostovoljni registraciji, predstavlja ustrezen okvir za zagotavljanje zadostne preglednosti;
- je prepričan, da je treba za prihodnje registracije zagotoviti učinkovit in enostaven postopek. Register bi morala voditi Evropska komisija;
- podpira prizadevanje Komisije za krepitev preglednosti pri uporabi sredstev EU in spodbuja države članice k uporabi sredstev EU v okviru „deljenega upravljanja“. Preglednost pri ravnanju s sredstvi EU je v interesu vseh prejemnikov.

ODBOR REGIJ JE –

ob upoštevanju zelene knjige Evropske komisije o *pobudi za preglednost v Evropi*, COM(2006)194 konč.;

ob upoštevanju sklepa Evropske komisije z dne 3. maja 2006, da se v skladu s členom 265(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti o tej temi posvetuje z Odborom regij;

ob upoštevanju sklepa predsedstva z dne 25. aprila 2006, da komisijo za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice zadolži za pripravo mnenja o tej temi;

ob upoštevanju sporočila Komisiji z dne 9. novembra 2005, ki so ga pripravili predsednik Komisije, ga. Wallström, g. Kallas, ga. Hübner in ga. Fischer Boel in ki predlaga začetek pobude za preglednost v Evropi ⁽¹⁾;

ob upoštevanju sporočila Evropske komisije z naslovom *Večji kulturi posvetovanja in dialoga naproti – splošna načela in minimalni standardi za posvetovanje Komisije z zainteresiranimi stranmi*, COM(2002) 704 konč.;

ob upoštevanju mnenja OR z dne 12. oktobra 2005 o *boljši pripravi zakonodaje 2004 in bolj oblikovanih predpisih za rast in delovna mesta v Evropski uniji*, CdR 121/2005 fin (poročevalec: g. Delebarre, FR/PES) ⁽²⁾;

ob upoštevanju mnenja OR z dne 13. marca 2002 o *beli knjigi o evropski upravi in sporočilu o novem okviru za sodelovanje na področju dejavnosti v zvezi z informacijsko in komunikacijsko politiko Evropske unije*, COM(2001) 428 konč., COM(2001) 354 konč., CdR 103/2001 fin (poročevalec: g. Michel Delebarre, FR/PES) ⁽³⁾;

ob upoštevanju osnutka mnenja OR (CdR 235/2006 rev. 1), ki ga je komisija za ustavne zadeve, evropsko upravo ter območje svobode, varnosti in pravice sprejela 29. novembra 2006 (poročevalec: g. Per Bødker Andersen (DK/PES), župan občine Kolding),

ob upoštevanju naslednjega:

- 1) Preglednost je v demokraciji z več ravnmi upravljanja eden ključnih elementov.
- 2) Pomembno je večje upoštevanje načel subsidiarnosti, sorazmernosti in bližine za razvoj enostavne in jasne evropske zakonodaje, ki bi jo evropski državljani brez težav razumeli.
- 3) Pri temeljnih vprašanjih o evropski agendi je nujno treba zagotoviti polno sodelovanje regionalnih in lokalnih akterjev, med drugim prek OR.
- 4) Regionalne in lokalne oblasti lahko igrajo ključno vlogo pri prenosu in izvajanju zakonodaje na svojih področjih, če so ustrezno vključene v njeno pripravo –

na 68. plenarnem zasedanju 13. in 14. februarja 2007 (seja z dne 13. februarja) sprejel naslednje mnenje:

Stališča in priporočila Odbora regij

1. Splošne ugotovitve

1.1 **OR pozdravlja** pobudo Komisije za spodbujanje preglednosti. Pobuda za preglednost v Evropi je pomemben korak Komisije za spodbujanje preglednega delovanja institucij EU. Večja preglednost je ključnega pomena, da institucije EU ostanejo odgovorne, demokratične in učinkovite ter da upoštevajo potrebe državljanov; v zvezi s tem **opozarja**, da je prav tako treba v zakonodajne postopke EU in postopke sprejemanja odločitev vključiti lokalne in regionalne akterje, če želi EU resnično povečati svojo demokratično legitimnost.

1.2 **OR meni**, da je Evropska komisija s pobudo za preglednost začela potrebno razpravo, ter je **prepričan**, da je tudi v okviru obdobja za razmislek in razprave o prihodnosti Evrope pomembno razpravljati sedaj, ker morajo nosilci odločanja zagotoviti in pokazati, da EU deluje demokratično in učinkovito. Zagotavljanje preglednosti je eden ključnih načinov za približevanje Evrope njenim državljanom.

1.3 Vendar pa **OR obžaluje**, da v tej pobudi ni bila omenjena lokalna in regionalna razsežnost, ter **poziva** Komisijo, da jo bolj vključi; **opozarja** na izjavo Komisije iz bele knjige o evropski upravi (2001), da bo pri oblikovanju političnih predlogov zagotovila upoštevanje regionalnih in lokalnih izkušenj in pogojev.

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/comm/eti/index_en.htm.

⁽²⁾ UL C 81, 4.4.2006, str. 6–10.

⁽³⁾ UL C 192, 12.8.2002, str. 24–31.

1.4 **OR pozdravlja** odločitev o prizadevanju za več preglednosti pri delu Sveta, ki je bila sklenjena med finskim predsedovanjem v drugi polovici leta 2006. Zelo pozitivno je, da se je tudi Svet strinjal, da je treba omogočiti bolj odprt proces odločanja in dostop do dokumentov Sveta. Vendar pa **OR meni**, da je to le prvi korak v pravi smeri in **poziva** Svet, da svoje postopke odpre za javnost. Le tako lahko državljani spremljajo postopek odločanja.

1.5 **OR meni**, da je treba pojem „neustrezno lobiranje“ čim natančneje opredeliti, da se omogoči nadzor nad delom lobistov in da se v primeru kršitev izrečejo kazni.

1.6 **OR meni**, da mora biti cilj preglednosti približati Evropsko unijo državljanom; na ta način bomo spodbudili preglednost in zmanjšali sedanjo vrzel med institucijami EU in državljani; **meni**, da so ključnega pomena ukrepi, ki tako kot ukrepi v okviru *Načrta D za dialog, demokracijo in debato* Evropejce, zlasti pa mlade (kot je predvideno v okviru mladinskega foruma), seznanjajo z dejavnostmi in pristojnostmi Unije.

2. Partnerstvo in upravljanje na več ravneh

2.1 **OR poudarja**, da je EU institucionalno partnerstvo na več ravneh, pri katerem so regionalne in lokalne oblasti vključene v oblikovanje evropskih politik na nacionalni in evropski ravni. Najboljši način za zagotavljanje primernosti in izvedljivosti zakonodaje EU je posvetovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi o ustreznih vprašanjih, okrepitev dialoga ter zagotovitev večje udeležbe in soodločanja. Te oblasti so odgovorne za izvajanje in prenos politik EU in zato igrajo glavno vlogo pri zagotavljanju preglednosti.

2.2 Vendar pa **OR priznava**, da ni le Evropska unija tista, ki je dolžna zagotavljati preglednost. Države članice, pa tudi OR in vse ravni upravljanja, ki jih zastopa, bi morali dajati zgled z zagotavljanjem učinkovitih, v storitve usmerjenih in demokratičnih javnih uprav. Zato bi morale biti tudi lokalne in regionalne oblasti v državah članicah odprte za zagotavljanje preglednosti v svojih upravah.

3. Več posvetovanja

3.1 **OR meni**, da je znova treba poudariti potrebo po razlikovanju med posvetovanjem institucij EU z izvoljenimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter njihovimi združenji na eni strani in lobističnimi organizacijami, ki predstavljajo posebne

interese, na drugi strani; **poudarja**, da je OR skupaj z lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki jih zastopa, del evropske uprave, in zato bi se moral neposredno vključiti v vsako pobudo Evropske komisije, da bi tako izboljšali preglednost sprejemanja odločitev v Evropski uniji.

3.2 **OR poziva** Evropsko komisijo, da pri pripravi posameznega predloga k vsakemu zakonodajnemu ali nezakonodajnemu predlogu priloži seznam sestankov, ki so potekali, in prejetih dokumentov o stališču.

3.3 **OR poudarja**, da je strukturiran dialog med Komisijo in združenji lokalnih in regionalnih oblasti, ki je bil oblikovan na podlagi bele knjige o evropski upravi, pomemben korak k resničnemu vključevanju lokalnih in regionalnih oblasti; **pozdravlja** ta razvoj in **poudarja** svojo osrednjo vlogo v tem kontekstu.

3.4 **OR pozdravlja** dejstvo, da je Evropska komisija uvedla stalen in sistematičen dialog z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter njihovimi evropskimi in nacionalnimi združenji na področjih, kjer so te oblasti odgovorne za prenos in izvajanje. Pomemben je stalen razvoj dialoga, tako da bosta od njega lahko imeli koristi obe strani. V tem smislu se posebej poudarja potreba po okrepitvi dialoga pri oblikovanju zakonodajnih predlogov, ki vplivajo na lokalne in regionalne oblasti.

3.5 Vendar pa **OR meni**, da bi lahko izboljšali način izvajanja tega dialoga, in v ta namen **predlaga**:

- da se za zagotovitev optimalne politične odmevnosti organizirajo štiri srečanja letno, vključno z vsakoletnim dogodkom, pri katerem sodeluje predsednik Komisije;
- da bi bile razprave bolj interaktivne in spontane, bi moral strukturiran dialog postati neke vrste čas za vprašanja in odgovore;
- da se načrt za strukturiran dialog razvije v tesnem sodelovanju med OR ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi in da se opredeljene teme ponovno osredotoči na vidike, ki so bistvenega pomena za te oblasti;
- da se razvijejo stiki z lokalnimi in regionalnimi mediji;
- da bi morale imeti lokalne in regionalne oblasti možnost predložiti pisne ugotovitve in predlagati teme, ki so splošnega pomena za lokalne in regionalne oblasti ter v skladu s političnim programom Evropske unije;

- da bi morala imeti tudi Komisija možnost, da po srečanjih pripravi pisne povratne informacije;
- da se da poudarek okreptvi spremljanja strukturiranega dialoga s pomočjo rednega ocenjevanja v tesnem sodelovanju z OR ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki jih zastopa;
- da bi moral biti dialog, kadar je le možno, bolj jasno usmerjen k tistim lokalnim in regionalnim interesnim skupinam, na katere se zakonodajni predlog neposredno nanaša;
- da bi morala Komisija v večji meri okreptiti sodelovanje in posvetovanje z izvoljenimi predstavniki in strokovnjaki nacionalnih in evropskih združenj regionalnih in lokalnih oblasti prek ustreznih poti.

3.6 **OR poziva** Komisijo k izboljšanju obstoječih instrumentov za odzivanje na mnenja Odbora, ki vsebujejo konkretne odgovore na zahtevo Komisije po posvetovanju in jasne predloge, ki upoštevajo regionalne in lokalne interese. Poleg tega bi morala Komisija navesti ali pojasniti vsaj razloge za neupoštevanje priporočil OR.

3.7 **OR meni**, da je uvedba minimalnih standardov za posvetovanje v letu 2003 odprla nove možnosti za obsežno posvetovanje interesnih skupin in temeljite presoje vplivov pred pripravo zakonodajnih predlogov. Ti standardi dajejo poseben pomen lokalnim in regionalnim oblastem, ki so bile potrjene v Sporazumu o sodelovanju med OR in Evropsko komisijo. Pomembno je, da je posvetovanje pravočasno, tako da imajo interesne skupine možnost odzvati se na zakonodajne predloge.

3.8 **OR želi**, da bi poleg strukturiranega dialoga z združenji lokalnih in regionalnih oblasti razvili tudi druge načine neposrednega in predzakonodajnega posvetovanja v okviru Odbora, da bi ta združenja kot zainteresirane strani lahko redno izražala svoje mnenje in fazi pripravljanih zakonodajnih predlogov; v tem pogledu **opozarja**, da ta posvetovanja predvideva pobuda Komisije iz leta 2002 za določitev minimalnih standardov za posvetovanje in v okviru tega Odboru namenja dejavno vlogo z organiziranjem posvetovanj za Komisijo (*).

3.9 **OR obžaluje**, da ozemeljska razsežnost ni dovolj prisotna v zeleni knjigi o pobudi za preglednost v Evropi in v novi strategiji glede presoje vpliva; zato poziva Komisijo, da posvetovanje z lokalnimi in regionalnimi oblastmi dojema kot vseobsegajoč način dela v okviru uprave na več ravneh ter da metodo posvetovanja, ki jo že uspešno uporablja na področju kohezijske politike, razširi na vse politike z lokalnim in regionalnim vplivom.

(*) COM(2002) 704, str. 8.

3.10 **OR je prepričan**, da morajo presoje vplivov igrati bistveno vlogo pri zmanjševanju upravnega bremena zakonodaje EU za lokalne in regionalne oblasti, kot je navedeno v mnenju o boljši pripravi zakonodaje (CdR 121/2005).

3.11 **OR ponovno izraža** svoje stališče, da morajo predhodne ocene poleg analize političnih ciljev zakonodajnih predlogov in najprimernejših političnih instrumentov vključevati tudi presojo vplivov zakonodajnih aktov na lokalno in regionalno raven s *finančnega vidika*.

4. Registracija lobistov

4.1 **OR pozdravlja** večjo preglednost, ki bi jo prinesla registracija lobističnih organizacij. Kot del sistema upravljanja EU so OR in njegovi člani sami cilj lobistične dejavnosti in zato soglašajo, da bi sistem za registracijo/akreditacijo lahko izboljšal preglednost delovanja političnih procesov EU.

4.2 **OR poudarja**, da se lokalne in regionalne oblasti in njihova združenja zaradi svoje demokratične legitimnosti odločno razlikujejo od komercialnih lobistov ali posebnih interesnih skupin. Lokalne in regionalne oblasti so del evropske upravne strukture. To razliko je treba upoštevati pri vsaki registraciji in zato lokalnih in regionalnih oblasti ne bi smeli uvrstiti v register lobistov na način, ki bi utegnil zamegliti razliko med njihovo vlogo in vlogo drugih organizacij s seznama.

4.3 Vendar pa **OR ne verjame**, da sporazum, ki temelji na prostovoljni registraciji, predstavlja ustrezen okvir za zagotavljanje zadostne preglednosti. Prostovoljni sporazum ne bo odpravil špekulacij javnosti in nezaupanja v posvetovanje institucij z zasebnim sektorjem. Za vse lobistične organizacije bi morala biti registracija pogoj za dostop do institucij EU, kot že velja za Evropski parlament.

4.4 **OR je prepričan**, da je treba za prihodnje registracije zagotoviti učinkovit in enostaven postopek. Register bi morala voditi Evropska komisija. Obstajati bi morala le ena kontaktna točka za registracijo pri vseh institucijah EU; registracija bi morala veljati za organizacije kot celote in ne za posameznike. Glede na to, da Odbor že ima informacije o regionalnih in lokalnih oblasteh ter združenjih, ki jih zastopajo, posamezna registracija vsake lokalne in regionalne oblasti ali njenih združenj posebej ni potrebna. Odbor bi lahko te informacije posredoval Komisiji, da se lahko vključijo v ustrezno kategorijo registra.

4.5 **OR meni**, da je treba natančno opredeliti, katere informacije morajo zagotavljati lobisti, kako pogosto in v kakšnem obsegu.

5. Razkritje prejemnikov sredstev Skupnosti

5.1 **OR podpira** prizadevanje Komisije za krepitev preglednosti pri uporabi sredstev EU in spodbuja države članice, da upravljajo sredstva EU v okviru „deljenega upravljanja“, kot so projekti strukturnih skladov, katerih cilj je izboljšati izmenjavo najboljših praks. Preglednost na področju ravnanja s sredstvi EU je v interesu vseh prejemnikov.

5.2 **OR pozdravlja** pobudo Komisije, da oblikuje spletno stran, ki bo omogočala dostop do obstoječih informacij o prejemnikih v okviru projektov in programov. Da bi bile na razpolago informacije, ki bi bile primerljive in s tem pregledne za vse državljane držav članic EU, bi morala Komisija ustrezne podatke objavljati centralizirano. V interesu državljanov bi bilo,

da bi bili seznanjeni tudi z nauki iz preteklosti ter pobudami, ki so blizu državljanom.

5.3 **OR pozdravlja** predlog iz zelene knjige o oblikovanju skupnih pravil za objavljanje informacij o porabi sredstev EU, ki bi veljala za celotno Unijo.

6. Revizija uredbe 1049 o dostopu do dokumentov

6.1 **OR izraža zadovoljstvo**, da je Komisija leta 2001 omogočila dostop do neobjavljenih dokumentov institucij in organov EU s pomočjo registra dokumentov ali na podlagi posameznih zahtev ter **poudarja**, da je v letu 2002 sledila uvedba Kodeksa dobrega upravnega ravnanja, ki opredeljuje pravila javnega dostopa do dokumentov. Obe pobudi sta pomembna koraka Evropske komisije na poti k zagotavljanju preglednosti.

6.2 **OR z veseljem pričakuje** načrtovano revizijo uredbe 1049 ter **namerava** prispevati k temu procesu.

V Bruslju, 13. februarja 2007.

Predsednik
Odbora regij
Michel DELEBARRE